

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคม ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นอนาคตของชาติ และมวลมนุษยชาติ เด็กหมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้น ตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น (ตามอนุสัญญาสิทธิเด็กและที่ใช้ในสากล) เด็กทุกคนเกิดขึ้นมาพร้อมกับอสิสภาพและสิทธิพื้นฐานเช่นเดียวกับมนุษย์ทุกคน ความจริงข้อนี้ เป็นหัวใจหลัก ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก(Convention on the Right of the Child) ซึ่งเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ที่ทำขึ้นเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของเด็กทั่วโลกและครอบครัวของเขาให้ดีขึ้น

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กคือกฎหมายที่สหประชาชาติได้ลงมติรับรองในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2532 ถือเป็นกฎหมายที่ทรงพลังที่สุดสำหรับเด็กในประวัติศาสตร์ที่มีมา อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกลายเป็นสนธิสัญญาทางด้านสิทธิมนุษยชนที่ได้รับสัตยาบันอย่างกว้างขวางที่สุด จนถึงปัจจุบันมีถึง 191 ประเทศที่ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาฉบับนี้ โดยยังขาดอยู่อีกเพียง 2 ประเทศเท่านั้นในโลก ประเทศไทยได้ลงนามในภาคยานุวัติสารรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 การลงนามในครั้งนี้ของประเทศไทยหมายถึง รัฐบาลไทยมีพันธะผูกพันที่จะต้องเสนอรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติตามระยะเวลาที่กำหนด

ก่อนมีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เด็กมักถูกมองว่าเป็นทางเลือก แต่เมื่อมีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รัฐจึงมีพันธะผูกพัน ทั้งทางด้านกฎหมายและศีลธรรมในการที่ทำให้เด็กได้รับสิทธิของตน ซึ่งหมายความว่ารัฐจะต้องให้ความคุ้มครองเด็กทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี จัดหาบริการพื้นฐานทางสุขภาพและการศึกษาให้เด็กต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในเมืองและในชนบทที่ห่างไกลยากแก่การเข้าถึงคุ้มครองเด็กจากการใช้แรงงาน การถูกเอารัดเอาเปรียบ และความรุนแรงต่าง ๆ

ถึงแม้ว่าประเทศทั้งหลายจะมีกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและสวัสดิการของเด็กอยู่แล้ว แต่ในความเป็นจริงยังมีอีกหลายประเทศ ที่ไม่สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในด้านเหล่านี้ได้ เด็ก ๆ ต้องเผชิญกับความยากจน การขาดบ้านช่องที่พักพิง การถูกประทุษร้าย การถูกทอดทิ้ง การเจ็บป่วยด้วยโรคที่สามารถป้องกันได้ การได้รับโอกาสที่

ไม่เท่าเทียมกัน ในด้านการศึกษา และระบบกระบวนการทางยุติธรรมที่ไม่คำนึงถึงความต้องการและผลประโยชน์ โดยเฉพาะของเด็ก เด็กที่เป็นชนกลุ่มน้อยของประเทศมักได้รับผลกระทบเป็นพิเศษ ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและการรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างกว้างขวาง เป็นปัจจัยสำคัญ ที่เพิ่มความตระหนักเกี่ยวกับศักดิ์ศรีขั้นพื้นฐานแห่งความเป็นมนุษย์ของเด็กทุกคน และความจำเป็นเร่งด่วนในการประกันสวัสดิการและการพัฒนาของเด็ก อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ย้ำเป็นพิเศษว่าสิทธิในการได้รับคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานนั้นเป็นสิทธิของเด็กทุกคน มิใช่อภิสิทธิ์ของเด็กเพียงบางกลุ่มเท่านั้น

สาเหตุหลักๆที่จำเป็นต้องมีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

- สังคมส่วนใหญ่ยังขาด โครงสร้างทางกฎหมาย และสังคมที่จะปกป้องและคุ้มครองสิทธิเด็ก
- การพัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมมีความสำคัญต่ออนาคตของสังคม
- เด็กมีความเสี่ยงต่อสถานการณ์ต่าง ๆ มากกว่าผู้ใหญ่
- เด็กยังไม่มีสิทธิในการออกเสียง หรืออิทธิพลทางการเมือง และมีอำนาจทางเศรษฐกิจน้อย ความเห็นของเด็กจึงมักไม่ค่อยได้รับการยอมรับ
- เด็กมีโอกาสถูกทำร้ายได้ง่าย และ ในหลาย ๆ สังคมเด็กถูกมองว่าเป็นสมบัติของพ่อแม่ หรือผู้ซึ่งกำลังจะกลายเป็นผู้ใหญ่และยังไม่สามารถทำงานเพื่อสังคมได้¹

จากสภาพการณ์ในปัจจุบันของสังคมไทยนั้น สถาบันทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สถาบันครอบครัวได้รับผลกระทบทางสังคมในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เช่น มารดาออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน ทำให้บทบาทในการเลี้ยงดูบุตรทำได้น้อยลงบางครั้งก่อให้เกิดปัญหาการขัดแย้งในบทบาททางสังคมที่ได้รับ (Role Conflict) มีความขัดแย้งในบทบาทที่จะต้องทำในเวลาเดียวกัน เช่น บทบาทของมารดาที่ต้องเลี้ยงดูบุตร บทบาทของผู้ปฏิบัติงานที่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน มารดาเกิดความตึงเครียด (Stress) มีความวิตกกังวล (Anxiety) ในการเลือกบทบาทใดบทบาทหนึ่งในการปฏิบัติ ย่อมส่งผลกระทบต่อ การเลี้ยงดูเด็ก และสัมพันธภาพภายในครอบครัว บางครั้งครอบครัวมีญาติหรือผู้อื่น ๆ ได้เข้ามารับบทบาทหน้าที่ในการเลี้ยงดูเด็กแทนบิดามารดา

¹ ฝ่ายสารนิเทศ องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย 2546

ช่วยลดปัญหาในการเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่อยู่ในลักษณะของครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) ประกอบด้วยบิดามารดาบุตร ปัญหานี้จะส่งผลกระทบต่อครอบครัวและเด็กมากขึ้น ฯลฯ เป็นต้น

บ่อยครั้งที่เราพบเห็นข่าวการทอดทิ้งละเลยเด็ก การกระทำทารุณเด็ก มีเด็กที่ดำรงชีวิตอยู่ในสถานะที่ยากลำบาก เกิดในประเทศไทย และประเทศต่างๆทั่วโลก แต่การละเมิดสิทธิเด็กในรูปแบบต่างๆยังคงเกิดขึ้นในสังคมตลอดมา สร้างความทุกข์ยากให้แก่เด็ก เด็กบางรายอาจถึงตาย เจ็บป่วยหรือพิการ การปกป้องคุ้มครองเด็กจึงเป็นเรื่องที่ครอบครัว คนในสังคม องค์กรของรัฐบาลและเอกชนร่วมมือกันหาทางป้องกัน ช่วยเหลือ คุ้มครองไม่ให้เด็กถูกละเมิดสิทธิ หรือถูกแสวงหาประโยชน์เพื่อให้เด็กได้รับการเลี้ยงดู เจริญเติบโต มีสุขภาพแข็งแรง ทางกายใจ อารมณ์และสังคม เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทางสังคมในอนาคต²

ปัจจุบัน มีการนำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กไปใช้ในประเทศต่าง ๆ ทั่วทุกมุมโลก ในบางประเทศ ได้มีการร่างและออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็ก บางประเทศได้คัดเลือกผู้มีสิทธิออกเสียงให้ร่วมในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และในบางประเทศรัฐบาลได้ตั้งองค์กรหรือสร้างกระบวนการที่ทำงานด้านเด็กโดยเฉพาะ ชุมชนต่าง ๆ ระดมความสนับสนุนในประเด็นต่าง ๆ เช่น การศึกษาของเด็กหญิง การดูแลสุขภาพทางเพศ การตัดสินใจของเด็กและเยาวชน การใช้แรงงานเด็กและสิทธิของเด็กพิการ องค์กรพัฒนาเอกชนได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ความรู้และอบรมในด้านหลักการและกฎหมายเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กให้แก่ ครู ตำรวจ ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและสังคมสงเคราะห์ เด็ก ๆ เอง ได้มีส่วนร่วมในการประชุม การออกกฎหมายข่าว รายการวิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น

การจะทำให้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนี้คุ้มครองไปถึงเด็กนั้น นอกเหนือไปจากการพิจารณาถึงบทบาทของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังคม ที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมแล้วนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือเป็นจุดชี้วัดว่าการพิทักษ์สิทธิเด็ก เกิดผลในทางปฏิบัติหรือไม่ ขึ้นอยู่กับตัวเด็กเองว่า ได้รับรู้ถึงสิทธิต่างๆของพวกเขาหรือไม่ เพราะในความเป็นจริงแล้วมีเด็กจำนวนมากที่ยังไม่เคยได้รับทราบถึงสิทธิมนุษยชนที่ตนพึงมีพึงได้ ซึ่งหน้าที่หนึ่งของรัฐภาคี คือการทำให้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นที่รับรู้แพร่หลายในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็ก การที่จะทำให้สิทธิเด็กได้รับ

² การคุ้มครองเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กถูกละเลยทารุณ เด็กถูกละเมิดสิทธิในสังคมไทย, คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย, กรมประชาสงเคราะห์, สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน สำนักงานอัยการสูงสุด, กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กองบัญชาการตำรวจนครบาล กรมตำรวจ, ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, 2539

ความเคารพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้เด็กมีความตระหนักรับรู้ถึงสิทธิของตนและของผู้
อื่นก่อนเป็นลำดับแรก

เพื่อให้เยาวชนกลุ่มเป้าหมาย และประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
เรื่องสิทธิเด็ก มีทัศนคติที่ดีอันจะนำไปสู่พฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วม ในการพิทักษ์สิทธิเด็กรวมถึง
การปฏิบัติที่เหมาะสมตามสิทธิเด็ก ที่ได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญาสิทธิเด็ก องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย
ไทยซึ่งดำเนินงานส่งเสริมอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยว
กับสิทธิเด็ก ผ่านทางสื่อต่างๆ ทั้งสื่อมวลชน อันได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร
สื่อบุคคล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ครู อาจารย์ในโรงเรียน และสื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ เว็บไซต์ต่างๆ
ในอินเทอร์เน็ต ไปสเตอร์ แผ่นพับ ป้ายต่างๆ เป็นต้น

สำหรับสื่อที่ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาคือสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก ซึ่งเป็นหนึ่งในสื่อที่ได้มีการ
ผลิตเพื่อแจกแจงสิทธิประการต่างๆ ของเด็ก ความคิดในการผลิตแผ่นภาพชุดนี้ได้รับริเริ่มขึ้นโดยสภา
เพื่อสวัสดิการเด็กแห่งฟิลิปปินส์และองค์การยูนิเซฟประจำประเทศฟิลิปปินส์ในปี พ.ศ.2538 โดย
นักวาดการ์ตูนผู้มีชื่อเสียงของฟิลิปปินส์ คือ มร.โรนีสานดิอาโก เป็นผู้วาด แผ่นภาพชุดนี้ได้
นำไปใช้ในกิจกรรมการอบรมที่พิพิธภัณฑสถานเด็กในเมืองมะนิลา ในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึงตุลาคมปี
พ.ศ. 2538 โดยมีครูและนักเรียนจากโรงเรียนเพื่อนเด็กในฟิลิปปินส์เข้ารับการอบรมจำนวนมาก

องค์การยูนิเซฟประเทศไทยได้นำแผ่นภาพชุดนี้มาปรับปรุงในปี พ.ศ. 2545 และได้ให้
คุณสุเทพ กิตติสุนทร เป็นผู้วาดภาพสถานการณ์สิทธิของเด็กในบริบทและวัฒนธรรมของไทย ทั้ง
ในรูปของการได้รับสิทธิ และการถูกละเมิดสิทธิ

ชุดแผ่นภาพนี้ประกอบด้วยแผ่นภาพทั้งสิ้น 100 ภาพ โดยแบ่งเป็น 10 ภาพต่อสิทธิพื้น
ฐานหนึ่งประการ สิทธิเหล่านี้สะท้อนออกมาทั้งในรูปแบบที่เป็นคุณ และเป็นโทษต่อเด็ก สิทธิพื้น
ฐานทั้ง 10 ประการนี้ ได้แก่

A 1-10	สิทธิที่จะมีชื่อและสัญชาติ
B 1-10	สิทธิที่จะมีครอบครัว
C 1-10	สิทธิที่จะได้รับการดูแลทางสุขภาพและโภชนาการ
D 1-10	สิทธิที่จะได้รับการศึกษา
E 1-10	สิทธิที่จะพักผ่อน เล่น และทำกิจกรรมทางศิลปะและวัฒนธรรม

- F I-10 สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการกระทำทารุณ การเอาเปรียบและการเลือกปฏิบัติ
- G I-10 สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและทัศนคติของตน
- H I-10 สิทธิที่จะได้รับข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสม
- I I-10 สิทธิที่จะได้รับการดูแลและความช่วยเหลือเป็นพิเศษ
- J I-10 สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองและความเป็นส่วนตัว

โดยทางองค์การยูนิเซฟได้หวังว่าแผ่นภาพนี้สามารถช่วยการอบรมในประการต่างๆ ดังนี้

1. สร้างความตระหนักเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นฐาน 10 ประการตามปฏิญญาการประชุมสุดยอดเรื่องเด็ก
2. ช่วยในกระบวนการสร้างมติดั้งในในกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเด็ก
3. สร้างเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเด็กผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์และกิจกรรมที่สนุกสนานและสามารถปรับเปลี่ยนตามระดับพัฒนาการของกลุ่มเป้าหมาย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงประสิทธิผลของสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็กต่อเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครว่าสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก สามารถทำให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิเด็กหรือไม่ อย่างไร ดังที่ โรเจอร์ส (Rogers) ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้ คือ การรับรู้เบื้องต้นซึ่งบุคคลส่วนมากจะได้รับผ่านประสบการณ์โดยการเรียนรู้ จากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า และ จักระบบเป็นโครงสร้างของความรู้ ที่ผสมผสานระหว่างข้อมูลกับสภาพทางจิตวิทยา ข่าวสารต่าง ๆ เป็นสิ่งเร้าอย่างหนึ่ง ดังนั้น การเปิดรับข่าวสารจึงเป็นช่องทางที่ทำให้บุคคลได้รับความรู้

ความรู้ความเข้าใจดังกล่าวมีความสำคัญต่อทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเด็ก เนื่องจากความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กัน ดังที่สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร กล่าวว่าถ้ามีความรู้ความเข้าใจเปลี่ยนแปลง ทัศนคติก็จะเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การที่จะทำให้เยาวชนมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเด็ก จำเป็นต้องให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเด็ก ทัศนคติเกิดขึ้นจากการเรียนรู้การประสบการณ์ เช่นเดียวกับความรู้ ดังที่ ธงชัย สันติวงษ์ กล่าวว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดทัศนคติ หรือทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงไป คือ ข้อมูลข่าวสารที่บุคคลได้รับ

ผู้วิจัยได้เลือกที่จะศึกษาถึงประสิทธิผลของสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็กต่อเยาวชนในเขต กรุงเทพมหานคร เพื่อต้องการทราบว่าสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก ส่งผลต่อความรู้และทัศนคติของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้เรื่องสิทธิเด็ก และทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเด็ก ก่อนและหลัง ได้รับความรู้เรื่องสิทธิเด็กจากสื่อแผ่นภาพ ผลจากการศึกษาที่ได้ จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและวางแผนการผลิตและการใช้สื่อเพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เรื่องเกี่ยวกับสิทธิเด็กของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เรื่องสิทธิเด็กและทัศนคติต่อสิทธิเด็ก ของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครก่อนและหลัง ได้รับความรู้เรื่องสิทธิเด็ก โดยผ่านสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้เรื่องสิทธิเด็กและทัศนคติต่อสิทธิเด็กของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ก่อนและหลัง ได้รับความรู้เรื่องสิทธิเด็ก โดยผ่านสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการให้ความรู้เรื่องสิทธิเด็กแก่เยาวชน โดยผ่านสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก

สมมติฐานในการวิจัย

1. ภายหลังได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องสิทธิเด็ก ผ่านสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก เยาวชนมีความรู้เรื่องสิทธิเด็กเพิ่มขึ้น
2. ภายหลังได้รับการถ่ายทอดความรู้เรื่องสิทธิเด็ก ผ่านสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็กเยาวชน มีทัศนคติต่อสิทธิเด็กดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาความรู้เรื่องสิทธิเด็กและทัศนคติต่อสิทธิเด็ก ของเยาวชนในเขต กรุงเทพมหานครก่อนและหลัง ได้รับความรู้เรื่องสิทธิเด็ก โดยผ่านสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก และการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้เรื่องสิทธิเด็ก และ ทัศนคติต่อสิทธิเด็กของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ก่อนและหลัง ได้รับความรู้เรื่องสิทธิเด็ก ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามทั้งก่อนและหลังการให้ความรู้เรื่องสิทธิเด็ก โดยผ่านสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก

1. ในการศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ต้องการให้ความรู้เรื่องสิทธิเด็ก แก่เยาวชน โดยผ่านสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก ทำการเก็บข้อมูลด้วยการจัดกลุ่มสนทนา (focus group interviews)
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความแตกต่างของระดับความรู้เรื่องสิทธิเด็ก และทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเด็ก ก่อนและหลังการเปิดรับสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็กเท่านั้น โดยไม่รวมถึงผลในด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. เยาวชน หมายถึงเยาวชนในโครงการสร้างความเข้มแข็ง และภาวะผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดซึ่งเป็นเยาวชนที่ได้รับเลือกจาก 20 ชุมชน ใน 20 เขตของกรุงเทพมหานคร ซึ่งโครงการสร้างความเข้มแข็ง และภาวะผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดนี้ อยู่ในความรับผิดชอบดำเนินโครงการ โดยรองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญลือ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. สื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก หมายถึง สื่อแผ่นภาพที่จัดทำโดยองค์การยูนิเซฟประเทศไทย เพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องสิทธิเด็ก ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยใช้เล่นเกมส์และกิจกรรมต่าง ๆ
3. ประสิทธิผลของสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก หมายถึง ผลที่เกิดจากการรับความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็ก โดยวัดจากระดับความแตกต่างของความรู้ และ ทัศนคติ ภายหลังจากรับการถ่ายทอดความรู้ผ่านเกมส์และกิจกรรม โดยใช้สื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก
4. ความรู้เรื่องสิทธิเด็ก หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจเรื่องสิทธิเด็ก ซึ่งประเมินจากแบบสอบถามความรู้จำนวน 20 ข้อ ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
5. ทัศนคติเกี่ยวกับสิทธิเด็ก หมายถึง ความรู้สึกเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ของเยาวชนในเรื่องสิทธิเด็ก ซึ่งประเมินจากแบบสอบถามในส่วนของทัศนคติจำนวน 14 ข้อ ให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก หมายถึงความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนที่มีต่อการถ่ายทอดความรู้เรื่องสิทธิเด็ก โดยใช้แผ่นภาพสิทธิเด็กเป็นสื่อ ซึ่งประเมินจาก การจัดกลุ่มสนทนา (focus group interviews)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประสิทธิผลของสื่อแผ่นภาพสิทธิเด็ก ที่นำมาใช้เผยแพร่ความรู้เรื่องสิทธิเด็กและเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิเด็กของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและผลิตสื่อที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำส่วนที่บกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป